

Anul 66

Seria II

Nr. 838

Regională
Hunedoara-Deva

ALBINA

REVISTA SAPTĂMINALĂ A AȘEZĂMINTELOR CULTURALE

Joi

16 ianuarie 1964

8 pagini

15 bani

La bibliotecă comunală din Band, regiunea Mureș-Autonomă Maghiară.

O LATURĂ IMPORTANTĂ A MUNCII CU CARTEA

Alături de căminele culturale, bibliotecile de la sate desfășoară în aceste zile de iarnă o bogată activitate legată de problemele majore ale satului colectivizat. În satele în care odinioară bîntuiau neștiința de carte, superstițiile și misticismul, lectura a devenit o necesitate firească a oamenilor, iar cartea un prieten și sfătuitor de neajude în munca lor.

Cele peste șapte mii de biblioteci din mediul sătesc, cu un fond de peste 26 milioane de cărți, largesc continuu sfera de cuprindere a maselor la lectură, aducînd o contribuție importantă la înțărirea economico-organizatorică a gospodăriilor agricole colective. La dezvoltarea conștiinței socialiste a colectivștilor.

Munca bibliotecilor nu se rezumă însă numai la difuzare, la munca tehnică de împrumutare a cărților, ele desfășoară și o multilaterală activitate de masă cu cartea și cititorii. Prin conținutul lor, prin varietatea formelor în care se realizează (recenzii și prezentări de cărți, seri literare, consfătuiri cu cititorii, procese literare etc.) ele stîrnesc interesul oamenilor pentru carte, îi ajută pe cititori să înțeleagă mai bine învățămintele din aceste cărți și să le aplice în munca lor. Aceste manifestări dacă sînt bine concepute și realizate au o mare influență educativă, ideologică și științifică, atrag noi și noi cititori spre bibliotecă.

Bibliotecile comunale și sătești au dobîndit o experiență valoroasă în organizarea diferitelor acțiuni de masă cu cartea. Ele dispun de o gamă largă de forme, putînd organiza variate acțiuni pe marginea cărților, în funcție de nevoile actuale, de specificul local, de cerințele și preocupările diferitelor categorii de oameni. Subordonînd activitatea cu cartea sarcinilor economice și politice actuale ale satului, majoritatea bibliotecilor organizează

manifestări de masă interesante și eficiente pe marginea cărților agricole și zootehnice, pe diferite probleme de producție ale gospodăriilor colective. Acțiuni de masă pe teme ca: dezvoltarea fondului de bază al gospodăriei, cultura porumbului și a altor plante, creșterea animalelor etc., întîlnim la cele mai multe biblioteci. De la prezentări și recenzii pînă la consfătuiri cu cititorii, bibliotecile folosesc toată gama manifestărilor de masă pentru popularizarea experienței înaintate a gospodăriilor colective fruntașe, a metodelor înaintate în cultivarea plantelor, în creșterea animalelor. Multe din aceste acțiuni, îndeosebi consfăturile cu cititorii, prilejuiesc comparații interesante între cele citite și felul cum se munceste în gospodăria respectivă participanții făcînd de multe ori propuneri valoroase. Într-o recentă scrisoare, corespondentul nostru voluntar din comuna Jucu, regiunea Cluj, Vasile Petean, ne relatează despre unele acțiuni de masă inițiate de bibliotecă pe marginea unor cărți agricole. El ne informează că în cadrul unei consfătuiri cu cititorii despre cultura porumbului, mulți vorbitori au venit cu propuneri prețioase pentru dezvoltarea producției acestei plante. Așa, de exemplu, brigadierul Gheorghe Oprea a arătat, pe baza cunoașterii caracteristicilor solului, că pe terenul zis „Cercul cailor” se poate obține cea mai ridicată producție de porumb, iar colectivistul Ștefan Marcu a vorbit despre posibilitățile pe care le are gospodăria de a extinde cultura porumbului. La o consfătuire organizată de bibliotecă din comuna Ileanda, raionul Dej, despre „Creșterea animalelor — izvor de bunăstare și belșug”, la care și-au dat concursul atît medicul veterinar cît și inginerul zootehnist, îngrijitorii de animale au arătat cum studiază cărțile cu conținut zootehnic și cum discută între ei felul cum să aplice învățămintele desprinse din lecturile făcute.

În activitatea de masă cu cartea agrotehnică au

apărut și unele forme de o mai mare amploare care se desfășoară pe plan raional și chiar regional. În regiunea Argeș s-a organizat anul trecut cu mult succes „Luna cărții agrozootehnice”, care a cuprins numeroase și variate manifestări. Cu această ocazie au avut loc în toate raioanele ștafete ale manifestărilor de masă, în cadrul cărora fiecare bibliotecă oaspete și gazdă au prezentat cite o formă de popularizare a unei cărți. În raionul Giurgiu s-a prevăzut organizarea unui concurs „Cine știe, ciștigă” pe plan raional, pe tema dezvoltării sectorului zootehnic. Acesta va prilejui o recapitulare și verificare a cunoștințelor dobîndite de colectivștii la cursurile agrozootehnice de masă.

Eficiența manifestărilor de masă se oglindește în bună măsură în gradul de atragere la lectură a oamenilor, în numărul cărților citite. Un singur exemplu: acțiunile de masă prezentate cu grijă de bibliotecă din Jucu pe marginea cărților agricole și de popularizare a științei („Originea și evoluția omului”, „Despre somn și vise”, „Omul în Cosmos”, „Biblia pentru credincioși și necredincioși” etc.) se reflectă și în numărul cărților citite din aceste domenii. Anul trecut în comună s-a citit un număr de 3389 de cărți agricole și 523 de cărți de popularizare a științei.

Multe biblioteci de la sate organizează manifestări de masă interesante și reușite pe marginea cărților de popularizare a științei, contribuind la o largă difuzare a acestor cărți, la explicarea fenomenelor din natură, la formarea unei concepții științifice materialiste despre lume. Acolo unde acțiunile de masă cu cartea de popularizare a științei se organizează în strînsă legătură cu propaganda științifică ce se desfășoară la căminul cultural și la care sînt antrenați conferențieri, profesori de științe naturale, de fizico-chimie etc., ele

(Continuare în pag. 2-a)

○ inițiativă

Afișe mari au împințit orașul, anunțând că în cadrul „Săptămânii artistului amator” vor prezenta programe pe scena Casei raionale de cultură din Caracal formații artistice ale căminelor culturale din toate comunele raionului.

În același timp, la Stoieniști, la Vlădila, la Gostavățu, la Corlătești, la Traianu, la Amărăști și în altele și altele comune pregătirile erau în toi. Doar e o cinste pentru artiștii amatori să fie invitați de comitetul raional de cultură și artă să apară pe scena casei de cultură. Și cu toții erau animați de dorința de a se dovedi demni de încrederea ce li se acordase.

Formații noi

Unii pregăteau și surprize. La Gostavățu, de pildă, directorul căminului cultural din comună putea fi văzut, în dese rânduri, sfătându-se cu directoarea căminului cultural din satul aparținător, Fintinele. La etapa I a celui de-al VII-lea concurs, căminul din Fintinele nu prezentase nici o formație.

— Sintem un sat mic, cu mai puțin de o sută de familii — spusese atunci directoarea căminului. Flăcăii puțini și cam sfioși. Nu vor să intre în formații.

— Dar fetele? — a întrebat atunci directorul căminului din Gostavățu.

Intrebarea a pus-o pe gânduri pe directoarea căminului. Și nu s-a lăsat pînă n-a organizat, împreună cu fetele din sat, două formații: un cor și o echipă de dansuri. Iar acum, tocmai în legătură cu aceasta se sfătuiau cei doi directori: pot să vină și cele două formații noi, la casa de cultură, în cadrul „Săptămânii artistului amator”? Un telefon dat la casa raională de cultură a avut drept urmare vizita la Fintinele a instructorului metodist Constantin Epure. Acesta nu s-a mulțumit numai să vizioneze programul, ci a și dat o mină de ajutor dirijării corului și instructorii formației de dansuri.

— Putem să participăm și noi la „Săptămâna artistului amator”? — l-a întrebat directoarea căminului, la despărțire.

— Cum să nu. Vă așteptăm luni după-amiază la casa de cultură. Vrem să deschidem șirul spectacolelor cu un program prezentat de o formație de curînd înființată.

De altfel, corul și echipa de dansuri din Fintinele nu sînt singurele echipe artistice care au luat ființă

în raionul Caracal în perioada dintre cele două etape ale concursului al VII-lea. La Locusteni, numărul formațiilor a mai crescut cu încă o brigadă artistică de agitație; la Gostavățu echipei de dansuri alcătuită din tineri i s-a mai alăturat o formație de vîrstnici și una de copii; la Marotin s-au pus bazele unui cor... Și toate aceste formații noi au fost prezente pe scena casei de cultură în zilele „Săptămânii artistului amator”.

Un bogat schimb de experiență

Nu întimplător au dat spectacole luni — cînd urmau să-și facă debutul două noi formații — și corul din Daneț, cunoscut ca una din cele mai bune for-

SĂPTĂMÎNA ARTISTULUI AMATOR

mații corale din raion, și formația de dansuri din Traianu, renumită pentru virtuozitatea cu care flăcăii și fetele execută diferite suite de dansuri locale. Artiștii casei de cultură au ținut să le dea prilejul artiștilor amatori cu mai puțină experiență să cunoască măiestria celor mai bune formații, să învețe de la acestea. Același lucru s-a urmărit și în celelalte zile, cînd pe scena casei de cultură s-au înfîntat formații mai noi cu altele cu o bogată experiență. Dar nu numai atît: în fiecare zi, spectacolele s-au încheiat cu scurte programe susținute de formații artistice ale casei de cultură: adevărate programe-model din care oaspeții au avut ce învăța, și în ceea ce privește alcătuirea repertoriului cît și interpretarea artistică.

Discuțiile care au avut loc la sfîrșit între artiștii

casei de cultură și cei ai căminelor culturale au fost, de asemenea, bogate în învățămînte deosebit de folositoare mai ales acum cînd formațiile artistice se pregătesc să pășească în prima fază a celei de a doua etape a concursului.

Mai merită să fie relevată și o altă inițiativă: în fiecare zi din „Săptămîna artiștilor amatori”, spectacolele au fost precedate de manifestări culturale-model. Luni, artiștii culturali din comunele Daneț, Traianu, Gostavățu și din satul Fintinele au avut prilejul să vadă cum trebuie organizat un concurs „Cine știe, răspunde” pe teme legate de consolidarea economico-organizatorică a gospodăriilor agricole colective; marți, cei din Radomir, Fărcașele, Scărișoara și Zănoaga au asistat la o seară de experiențe științifice; miercuri, cei din Amărăști de Sus, Amărăști de Jos, Fălcoiu și Marotin, — la o călătorie imaginară pe hartă, în gospodăriile colective fruntașe din raion; joi, cei din Locusteni, Dobrotești, Castranova și Cioroiu — la seara tematică „România pe glob...” Directorul căminului cultural din Locusteni, care nu demult îl rugase pe directorul casei de cultură să-i dea amănunte în legătură cu felul cum trebuie organizată o seară tematică, a avut ce să-și noteze în carnetul de însemnări. De altfel, ca și ceilalți directori de cămine culturale.

Și acum un scurt bilanț

În timpul desfășurării „Săptămînii artistului amator” s-au perindat pe scena Casei de cultură din Caracal, formațiile artistice a 31 de cămine culturale din raion: 14 coruri, 30 formații de dansuri, 25 brigăzi artistice de agitație, 6 tarafuri, 62 de soliști vocali și instrumentiști. Acesta ar fi bilanțul în cifre. Iar în ceea ce privește învățămîntele acestui prețios schimb de experiență, ele nu vor întîrzi să se arate. Faza intercomunală a celei de-a doua etape a concursului bate la ușă. Trecerea în revistă a formațiilor artistice care a avut loc la casa de cultură a dat posibilitate artiștilor amatori să pregătească cîntece, dansuri, programe noi de brigadă (o condiție a participării a fost aceea de a veni cu noi spectacole față de cele prezentate în prima etapă a concursului) și să-și intensifice activitatea în preajma noii etape.

TRAIAN LALESCU

Puncte de vedere

Manifestări culturale pentru femei

Căminele culturale aduc o contribuție însemnată la formarea și dezvoltarea în rîndul femeilor a unei noi atitudini față de muncă. În colaborare cu comisiile de femei, căminele desfășoară, prin diferite acțiuni culturale, o susținută activitate în această direcție. De aceea am adresat citorva directori de cămine culturale din raionul Roman, regiunea Bacău, rugămîntea de a împărtăși din experiența lor în organizarea unor manifestări culturale dedicate femeilor și cite ceva din proiectele de viitor.

Să le dăm cuvîntul:

Gheorghe Butnaru, comuna Trifești:

Practica ne-a dovedit că manifestările culturale pot fi eficiente numai cînd ele sînt legate de specificul muncii colectiviste. Cum în gospodăria noastră colectivă lucrează un mare număr de femei, am inclus în planul de muncă forme culturale specifice, prin care să venim în sprijinul muncii lor. Astfel, o zi pe săptămînă — și anume vinerea — o avem consacrată activității cu femeile. Urmărim să le sporim cunoștințele privind creșterea și educarea copiilor, diferite probleme de igienă. Firește, nu lipsesc nici dezbaterile pe teme de producție.

Manifestările culturale pentru femei le ținem atît la sediul căminului cît și la locurile de muncă. Dintre acțiunile de la sediu, o atenție deosebită acordăm conferințelor. Bunăoară, în această perioadă, ținem un ciclu de conferințe din care spicuim titlurile: „Rolul femeii în construirea socialismului”, „Cum luptă femeile pentru întărirea economico-organizatorică a g.a.c.”, „Rolul femeilor în educarea copiilor”.

La sectorul zootehnic și mai ales la cel avicol, unde lucrează multe femei, bibliotecara face cu regularitate prezentări de cărți, citiri în grup, precum și consfătuiri pe marginea cărților și broșurilor de specialitate.

În gospodărie există colectiviste fruntașe, care au dobîndit o bogată experiență în sectorul unde lucrează.

Trebuie să recunoaștem însă că în privința răspîndirii experienței înaintate am făcut prea puțin. Ne-am propus ca pe viitor să acordăm o mai mare atenție serilor închinete fruntașilor. În curînd va avea loc o astfel de seară unde vor fi sărbătorite colectiviste Ioana Moroșanu, Aurica Chelaru și Safta Năstase.

Gheorghe Gilcă, comuna Butnărești:

Și noi am constatat că întîlnirile cu femeile fruntașe sînt forme eficiente de activitate și de aceea le-am acordat importanța cuvenită. De pildă, la ultima întîlnire, peste 300 de femei au ascultat expunerile colectiviste fruntașe Elena Popescu, de la sectorul avicol, și Maria Aioanei, șefă de echipă, care a realizat însemnate sporuri de producție la porumb și floarea soarelui.

Interesante și utile s-au dovedit a fi discuțiile purtate pe marginea unor vizite făcute la alte gospodării colective și a unor schimburi de experiență. Anul trecut crescătorele de păsări din gospodăria noastră au participat la schimbul de experiență de la Trifești, după care, la căminul cultural, ele au povestit și celorlalte colectiviste ce au văzut și au învățat la gospodăria colectivă gazdă. Anul acesta, împreună cu comisia de femei și conducerea gospodăriei colective vom organiza un schimb de experiență prin vizitarea gospodăriilor colective din comunele Horia și Miron Costin.

Paralel cu aceste manifestări, am urmărit și atragerea femeilor la activitatea artistică reușind ca în toate formațiile să avem numeroase artiste amatoare.

Ion Conache, comuna Cîrligi:
Pentru îmbogățirea vieții culturale a satului, am antrenat femeile la cercul gospodinei și școala mamei, la serile literare, serile de întrebări și răspunsuri, prezentările de cărți etc. Acum pregătăm un concurs „Cine știe, cîștigă” pe tema „Rolul colectiviste în întărirea economico-organizatorică a g.a.c.”. Această formă se bucură de succes în co-

muna noastră. La cele două concursuri care s-au ținut anul trecut au participat peste 30 de colectiviste, majoritatea dînd răspunsuri bune.

Și cercurile de citit și-au cîștigat o mare popularitate. Zeci de femei vin la cele 15 cercuri existente în comună pentru a asista la lecturi din ziare, broșuri sau cărți și pentru a discuta probleme de producție și de educație cetățenească.

Nicolae Havrici, comuna Săbăoani:

Ca și în celelalte comune, obiectivul principal al activității culturale în rîndurile femeilor din Săbăoani este mobilizarea lor la realizarea sarcinilor de producție. În cadrul gospodăriei noastre, din 3 000 de colectiviste, mai mult de jumătate sînt femei, iar peste 100 au diferite munci de răspundere (șefe de echipe, brigadiere). Era firesc deci, ca cele mai multe din manifestările la care participă femeile să le axăm pe teme de producție. Să dau doar cîteva exemple: seară de întrebări și răspunsuri „Cum se poate sporii producția de ouă și carne”, seară tematică „Aportul femeilor la construirea socialismului”, iar din toamna anului 1963, am introdus buletinul gospodăriei prin care, săptămînal, înfățișăm activitatea colectiviste. În perioada campaniilor agricole vom folosi o nouă formă de activitate culturală. Prin intermediul spectacolelor date de un grup artistic vom pune, periodic, față în față munca a două echipe.

În prezent cînd se desfășoară cursurile învățămîntului agrozotehnic, care sînt frecventate de peste 300 de femei, activitatea culturală urmărește să sprijine aprofundarea cunoștințelor predate. În primăvară, înainte de începerea campaniei agricole vom pregăti două concursuri „Cine știe, cîștigă” avînd ca temă principalele lecții predate la cercul despre cultura cerealelor.

Dacă în centrul activității noastre culturale au stat problemele de producție, să nu credeți cumva că am neglijat celelalte aspecte ale acestei munci. Dimpotrivă, ne-am preocupat de sporirea numărului de cititoare, de atragerea lor în activul obștesc al bibliotecii și la activitatea artistică a căminului cultural.

M. CHIRULESCU

O LATURĂ IMPORTANTĂ A MUNCII CU CARTEA

(Urmare din pag. 1-a)

stîrnesc un interes deosebit și au ca urmare atragerea unui mare număr de oameni la citirea acestor cărți. Sînt însă și unele biblioteci care nu acordă atenția cuvenită manifestărilor de masă cu cartea științifică, unde acestea au o pondere destul de slabă în ansamblul acțiunilor de masă cu cartea. Ar crește mult eficiența acestor acțiuni dacă ele ar fi strîns legate cu alte forme ale propagandei științifice ce se desfășoară în comună, cu subiectele conferințelor, cu activitatea brigăzilor științifice, cu serile de experiență sau cu almanahurile științifice ce se organizează la căminul cultural.

Cartea de literatură beletristică ocupă un loc de seamă în manifestările de masă pe care le organizează bibliotecile. Acest lucru e firesc, deoarece literatura are un rol de seamă în educarea, în formarea culturii și a concepției noi a cititorilor. În organizarea acțiunilor pe marginea cărților beletristice, bibliotecile folosesc recenzii și prezentări de cărți, seri și montaje literare, consfătuiri cu cititorii și procese literare. Un fapt care denotă orientarea justă a bibliotecarilor este că ei au o grijă deosebită de a populariza literatura noastră contemporană, fiind preocupată de recenzarea și prezentarea operativă a cărților nou intrate în bibliotecă. Trebuie arătat însă că în domeniul manifestărilor de masă cu cartea beletristică există o proporție prea mare de prezentări și recenzii (forme mai ușor de realizat) față de manifestări mai de amploare ca serile literare, consfătuirile cu cititorii sau procesele literare.

O problemă de cea mai mare importanță care hotărăște eficiența manifestărilor de masă cu cartea o constituie calitatea lor. În unele locuri bibliotecarii nu apelează în suficientă măsură la specialiști din diferite domenii: profesori, medici, ingineri etc., pentru pregătirea și buna desfășurare a acestor acțiuni. Alteori, datorită faptului că acțiunile de masă ale bibliotecilor nu se organizează împreună cu căminele culturale se observă o slabă participare a oamenilor.

E necesar ca manifestările de masă cu cartea să fie ridicate la un nivel mai înalt, ca bibliotecarii să primească un ajutor mai substanțial în această privință din partea bibliotecilor raionale și regionale.

Între teorie și practică

Printre cursanții din raionul Craiova

Lecții și exemple la fața locului

Calculul s-a făcut în timpul lecției, la cercul de cultura plantelor. De pe aceeași suprafață (68 hectare) și același tip de sol (brun roșcat de pddure), aflat pe „drumul dealului”, brigada condusă de Dumitru Văcăruș a recoltat în toamnă cu 23 800 kg porumb boabe mai mult decât brigada condusă de Ion Neamțu. Exemplificarea nu s-a mărginit numai la enunțarea faptului. S-au iscat discuții în jurul folosirii agrotehnicii: „Cum au înțeles să muncească cei de la a 4-a?”

Greșeala lor a constat în nerespectarea indicațiilor cu privire la timpul optim pentru efectuarea prașilelor și la răritul porumbului. Aceasta i-a costat de două ori. În primăvară au fost puși să refacă lucrarea, iar în toamnă, deoarece n-au avut depășiri de plan, n-au primit nici retribuția suplimentară.

Colectiviștii din comuna Izvoru au obținut în anul trecut producții frumoase. Pe Valea Amarădiei de pe 100 hectare s-au recoltat în medie câte 4 300 kg porumb, iar soiul de grâu Bezostaia a dat, pe 42 hectare, nu mai puțin de 3 500 kg în medie la hectar. Pe terenurile de deal producțiile au fost mai mici și mai ales diferențiate. E clar pentru oricine că pe luncă solul de tip aluvionar e mai productiv. Dar la întrebarea „de ce pe același tip de sol și în aceleași condiții de climă producțiile nu sînt la fel?”, au fost necesare demonstrații științifice însoțite de exem-

plificări locale. Acum, la cursuri totul pare limpede și firesc. În toamna anului 1962 însă nu era tocmai așa. S-au respectat oare indicațiile privind „cerințele porumbului față de climă și sol”? Nu peste tot. Pe terenul aflat pe platou, spre exemplu, arăturile adînci de toamnă s-au făcut doar pe 400 hectare. Aceasta înseamnă că 120 hectare au rămas nearate pînă în primăvară. Care au fost urmările? Pe terenul arat în toamnă, și bine pregătit astă-primăvară, producția a fost cu 500 kg boabe mai mare la fiecare hectar decât pe restul suprafeței cultivate cu porumb. Și acum din nou un mic calcul: 120 înmulțit cu 500 ne dă o cantitate de 60 000 kg porumb boabe, ce puteau fi cîștigate dacă s-ar fi lucrat la fel de bine peste tot.

La Izvoru sînt cuprinși la învățămîntul agricol 330 de colectiviști. Din aceștia 300 studiază în cercurile pentru cultura plantelor și legumicultură, iar 30 în domeniul zootehniei. Mergînd pe linia dezvoltării mai multor ramuri de producție, colectiviștii din Izvoru caută să învețe și din experiența altor gospodării colective. Li interesează, spre exemplu, experiența celor din Almăj în domeniul legumiculturii și plantațiilor de pomi. De la colectiviștii din Bratovoiești ar putea învăța multe lucruri folositoare în legătură cu valorificarea solurilor nisipoase, iar de la cei din Coțofeni metode privind cultura viței de vie. Așadar, inițiativa inginerilor Ecaterina Sfirială și Gabriela Dirvercanu de a organiza schimburi de experiență la nivelul cercurilor de învățămînt cu gospodăriile amintite este cît se poate de folositoare, și va duce fără îndoială la îmbogățirea cunoștințelor tuturor cursanților.

Cine învață, cîștigă

Să presupunem că brigada artistică de agitație din Breasta și-a introdus în program cîteva aspecte din desfășurarea învățămîntului agricol de masă.

Sala plină pînă la refuz. Se ridică cortina, și... începe programul prezentînd frumoasele realizări de pînă acum: 350 de cursanți, cuprinși în 9 cercuri se străduiesc să învețe cît mai multe din tainele științei. La anul II, cultura plantelor de cîmp, frecvența trece de 90 la sută. Sînt aplaudați furtunos fruntașii la învățatură. Constantin Roșu bunăoară n-a lipsit decât o singură dată și atunci motivat. Gheorghe Ștefan de asemenea. Anul trecut au fost șefi de echipă. Acum sînt brigadierii. Au promovat tocmai datorită străduințelor lor de a fi mereu în pas cu viața. Au învățat și rezultatele

s-au văzut în munca lor, în producțiile obținute. Vasile Vlad și Emilia Zăvăleanu ingineri la gospodărie par mulțumiți.

În sală se găsesc însă cîteva care nu se simt în apele lor. Știu ei de ce sînt în stare cei de la brigadă...

Mihai Vlăduț își aude numele. Nici o dată n-a fost de acord cu cei care îi arătau că s-ar crede atotștiutor. A făcut o școală de 6 luni la Ișalnița. Pe spezele gospodăriei a făcut-o. S-a înscris la cercul legumicol, dar n-a participat decât la o singură lecție. Oare asta, cum se cheamă? Nu cumva îngimfare?... Îl vede pe Dumitru Ionașcu. Pare că zîmbește.

Dar zîmbetul lui Ionașcu n-a ținut decât două, trei clipe. I l-au spulberat cei de pe scenă. Cine nu-l cunoaște pe

Dumitru Ionașcu, fostul vicepreședinte? Toată comuna. Dar cine știe că din 14 lecții ce s-au predat a participat numai la două? O știu cei din cercul de învățămînt din care face parte, iar acum, mai mare rușinea, o știu toți colectiviștii. E rîndul lui Mihai Vlăduț să se bucure. Nu de critica adresată lui Ionașcu ci pentru obiectivitatea cu care se pune problema. Aici nu e vorba de ură personală ci de combaterea a tot ce frînează mersul înainte. Asta e. Se prezintă fapte și se aduc argumente de necombătut. Cine învață, cîștigă. Cine nu, rămîne de căruță pentru că viața nu stă pe loc. Asta o știe și Ionașcu din experiență proprie. Oare vrea să rămînă și mai mult în urma celorlalți?

Firește că programul încă nu s-a prezentat. Poate ar fi bine să nu înțirzie. Sînt destui care l-ar asculta cu plăcere.

Ce părere aveți, tovarăși Mihai Vlăduț și Dumitru Ionașcu?

G.A.C. Târcaia, raionul Beiuș, regiunea Crișana. La cercul agrotehnic, inginerul agronom Adalbert Erdely vorbind colectivștilor despre cultura porumbului dublu hibrid.

O chestiune de profil

Pe cei din Almăj e destul să-i stirnești, spunîndu-le că, cu toate realizările lor s-ar putea ca vecinii să le-o ia înainte. Îți pun atunci pe masă documentele și argumentează ca la examen... „Care va să zică gospodăria dispune de 1 700 hectare și va realiza un venit de aproape 5 milioane lei. Trei milioane și jumătate numai din sectorul legumicol. Asta spune ceva. La urma urmelor aici e o chestiune de profil”.

Despre orientarea colectiviștilor din Almăj înspre dezvoltarea ramurilor de producție specifice așezării gospodăriei în vecinătatea orașelor află și din evidența învățămîntului agricol de masă. Cercurile legumicol și zootehnic cuprind 106 cursanți din totalul de 199.

Și înainte, la Almăj, se ocupau oamnei cu legumicultura. O făceau însă după obiceiurile moștenite din tată în fiu. Abia în gospodăria colectivă și-au dat seama cît de avantajoasă este această indeletnicire.

După cum au arătat ei înșiși în comparațiile făcute la lecții, cu numai trei ani în urmă venitul realizat de pe legume și zarzavaturi era de 6 ori mai mic decît au prevăzut în acest an. Și tot la cursuri s-a subliniat că în condiții asemănătoare și poate chiar mai puțin favorabile de climă producția din anul trecut a fost mai mare cu multe mii de kilograme decît cea realizată în 1962.

SĂ FIM TOT MAI PRICEPUȚI

Frunză verde matostat,
Bade, ieri pe inserat
Mă dusei pe la cămin
Și-l găsi de lume plin.
Venise întregul sat
Mic și mare la-nvățat,
Să știe cum să muncească,
Roadele să le sporească
Că agronomul din carte
Tuturor lumină-mparte
Să fim tot mai pricepuți
Și-n recolte ne-ntrecuți!

Culeasă de VICTOR RUSU
din comuna Cerneți, raionul
Tr. Severin, regiunea Oltenia

Cu arpagicul produs anul trecut se pot încărca nu mai puțin de 22 vagoane. Nu este o simplă întimplare ci rezultatul pregătirii superioare a legumicultorilor după primul an de învățămînt.

La Almăj toată lumea învață, începînd de la președintele gospodăriei Ion Trușcă și președintele sfatului popular Ion Dorobanțu, pînă la oricare colectivist. Este exemplul cel mai bun al interesului pentru învățatură. Acum la cursuri se insistă asupra metodelor de cultivare a legumelor timpurii. Se mărește suprafața răsadnițelor, iar numărul ghivecelor nutritive va fi de 10 ori mai mare față de anul trecut.

Mi-l închipui acum pe Ion C. Zisu răsfoindu-și caietul de notițe și manualul. I se pusese cîteva întrebări despre felul cum îngrijește animalele pe care le are în primire. Cu toate că a fost luat, să recunoaștem cam pe neașteptate, s-a descurcat binișor.

— În sporirea producției de lapte nimic nu-i mai important ca îngrijirea și furajarea după program.

O scurtă expunere a programului de furajare a dovedit că strădania lectorilor nu este zadarnică. Cînd însă a vorbit despre alăptarea vițelilor cu biberonul, Ion C. Zisu s-a pomenit contrazis.

— De ce cu biberonul și nu la găleată, sau din liqhean cum fac alții care susțin că au experiență? Pusă doar pentru încercare, întrebarea l-a descumpănit. O clipă doar, pentru că și-a amintit de lecțiile practice, „pe viu” predate chiar la grajd.

— Alăptarea cu biberonul este mai bună pentru că imită suptul natural. Vițelii beau lapte încet și deci îl pot digera mai bine. Așa scrie și în manual la capitolul „hrănirea vițelilor sugari de la naștere și pînă la întărcare”. O să-l mai recitesc.

Ferma de vaci a gospodăriei colective din Almăj este relativ tînără și nu se poate vorbi deocamdată de cine știe ce producții record. Dezvoltarea sectorului zootehnic este însă tot o chestiune de profil. Deocamdată, pe acest an, s-au prevăzut 551 capete taurine din care 200 vaci și junci și 12 000 de păsări.

Recunoscuți ca legumicultori prin tradiție, almăjenii se vor afirma în scurtă vreme și ca pricepuți crescători de animale, iar dealurile împodobite cu livezi vor dovedi că nu se opresc numai la atît.

Pagină redactată
de CL. MUNTEANU

LA DIVOART

Poveștire de Alex. D. Lungu

August în plină putere. Cu toate că-i încă dimineată, soarele își varsă potopul de raze, nemilos. În târșorul de provincie, reședință de raion, la ora aceasta e toată lumea. Câte-un camion în treacă stărneste colbul străzii care s-așează gros peste tarabele cu fructe și zarzavat din piață, în paharele vânzătorului de răcoitoare, pe fețele asudate ale trecătorilor. Când se-ntînesc doi și vor să-și spună o vorbă, se retrag sub streșină, în dunga aceea îngustă de umbră și răsuflă greu, ca oile pe zăduf. Jos, spre piață, în fața tribunalului, pe bănci, pe ceardac, pe pietrele caldarimului, așteaptă oamenii, veniți cu cine știe ce necazuri. Lângă un garduț de oștețe, sus acolo să aperse niște straturi de flori, se odihnește pe-o bancă o băbuță cam la 60 de ani. O muscă mare o sîcîie cu bizăitu-i insistent, i se-așează pe minile mici și crețe, pe fața arsă, cu cute adînci, pe picioarele prăfuite. Bătrîna rabdă un timp, cu gîndul aiurea, pînă cînd întopătura o aduce la realitate și se plesnește tare, de parcă s-ar cădea de-un ciune. Se vede cît de colo că a venit de departe, cu vreun năduf anume, aici, la tribunal. Curiozitatea face să mă apropie de ea.

— Cu ce necaz, mătușă?
Mătușa își ridică privirea și pufăie morocmănosă. Îmi face impresia că n-a înțeles.
— Pe matală, te-ntreb, mătușă...
— Cu divoartul — răspunde ea scurt și-și pune barba în palmă.
— Divorțezi vreo fată, vreun băiat de-al dumitale?
— Dumneata ești avocat?
— Nu.
— Atunci, de ce mă iachitești?
— Așa, te-ntrebam...
După ce mă mai măsoară o dată, catadicăsește să vorbească.
— Dacă vrei să știi, eu divorțez... Adică nu eu...
— Dar cine?
— Ia, roșu'ceia care-și sprijină pacatele în băț; el dă divorț de mine, păcătosu' dracului. — Și arată către ceardac pe-un bătrîn rumen la față, cu mustați albe.
Între timp, un ins cu ochelari anunță lumea să intre în sala de ședințe, pentru începerea proceselor.
Vorbele bătrînei îmi zgîndără interesul și intru împreună cu lumea aceea în sală. Cîteva trepte coboară spre niște bănci roase, iar în fund, o masă așezată pe-un postament aș-

— Taci, mătușă! — intervine judecătorul.
— Tac, da...
— Spune, moșule!
— Ei, ați văzut și dumneavoastră. Asta-i traiul meu cu dînsa: eu zic o vorbă, ea șapte. Se poate trăi cu dînsa? — zice moșul calm.
— Măi, nebunule, măi — dă baba din nou drumul tot nădufului strîns pînă acum. Dacă ai înnebunit... vezi cum ne facem de ris în fața la atîta lume?...
Judecătorul insistă s-o potolească, bătînd c-un creion în masă.
— Ai terminat mătușă? — întrebă după ce reușește să restabilească liniștea.
— Am terminat... — spune ea din nou cu glas vestejit.
— Acum, spune dumneata, moșule! — s-adresează judecătorul, hotărît.
După ce-și privește baba, să se asigure că nu-i mai aude glasul, moșul începe să vorbească:
— Nu ne potrivim la caracter — chiară tare și ea și eu — și nu iese făina bună. Și pe urmă ce, numai c-o femeie am să trăiesc?
— Păi dacă eu vă spun că-i nebun! E nebun! — sare baba.
— Mătușă, nu ți-am dat cuvîntul.
Judecătorul e nevoit să intervină și pentru sală. Cei prezenți parcă au uitat necazurile cu care au venit; se distrează ca la teatru.
— Moșule — întrebă judecătorul — ai vreun motiv serios, sau ai venit aici să-nourci instanța?
— Păi ce, eu am venit degeaba? N-ați văzut-o? Se mai înțelege cineva cu dînsa de-o bucată de vreme? Că zice că are și ea pensia ei, doi la sută, și încă mai și muncește. Dacă poate, treaba ei. Că eu atîta pot, atîta fac! Dar dacă are munca ei, trebuie să-și iee lumea-n cap? Nu mai are stăpîn, nu mai are nimic? Da' de cine trebuie să asculte ea? Nu de om? Că înainte o mai tăvăleam. Da' acum ia încearcă să-i faci ceva, că să vezi ce dă din ea. I-o intrat un cuvînt în gură: zice că mă dă la uligani... Ce mai, tovarășe, dacă nu se cumînțește, nu-i de trăit cu dînsa. Nu ne mai potrivim la caracter, și gata.
— Cum așa, moșule? Dar atîția ani cîți ați trăit, cum de v-ați potrivit?
— Da' ce, înainte sufla la ce ziceam eu?
— Aha, asta-i...
— Păi da. Da' acum... ce mai? Nu se poate. Trăiește dumneata cu dînsa, și-i vedea.
— Eu?! Ce vorbă-i asta moșule?

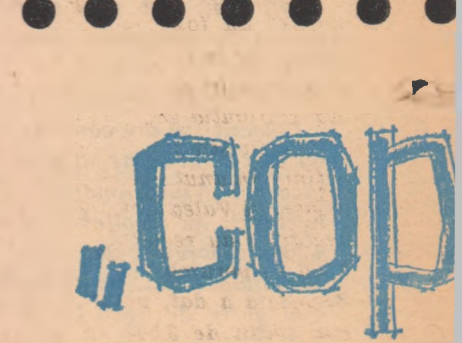
taloni, i-o făcut avucatului. Al doilea an, o murit mă-sa, și, la Vasile, celălalt frate, o rămas un chirat și-o șîșcorniță. Ion al meu și Toader l-o dat în judecată pe Vasile, pentru moștenire. Opt ani s-o judecat pînă ce-o vindut chiratu' să plătească judecățile. Pe urmă alți șapte ani, s-o judecat de la o grădină, pe urmă de la un loc de casă, pînă o venit colectivul. Acum dacă-i pensionar și stă acasă, că la lucru nu iese, cu toate că-i în putere, ce s-o gîndit? „Să fac și eu ceva”.
Noi stăm pe-un drumușor care intră din șosea. Cu vreo cîțiva ani în urmă, un nepot de la soră și-o făcut casă pe-un loc în spațele noastre și, s-o înțeles cu noi să mutăm gardu' și să-i facem un drumușor pe unde să poată ieși, că în partea cealaltă a grădinii e un mal. Nepotul nu știu ce i-o zis într-o zi, că seara cînd am venit acasă, m-am crucit. Păgînu' ista o mutat gardu' în drum, să-i taie ieșirea din ogradă. S-o certat cu nepotu' și-o spus că-l dă în judecată. Atunci mi-am ieșit din pepeni și i-am spus că-l las cu pielea să nu poată ieși din casă. De unde? S-o judecat la sfat și nu i-o dat dreptate. Dacă n-o reușit cu nepotu', s-o gîndit să dea divorț de mine, și eu i-am spus așa în glumă: „n-ai decît”. Și iaca ce-o făcut. Dacă v-am spus: judecata la el îi nărav.
— Bine, mătușă. Stai pe bancă. Să între martorul.
— Tovarăș judecător, vreu să vă spun și eu ceva, pentru că... mă face de ris...
— N-ai cuvîntul.
— Păi...
— N-ai cuvîntul, moșule.
— Să între martorul Vasile Proț! — strigă grefierul către ușă.
„Martorul Vasile Proț” se-aude glasul ușierului și de-afară răsună un „zânt” ca la armată.
Bătrîmul cu ochi de viezure care părăsise la început sala, intră iute și înaintează pînă în fața mesei de judecată.
— Cum te cheamă? — i se adresează judecătorul.
— Păi nu m-ați strigat cum mă cheamă?
— Așa-i procedura, moșule.
— Dacă-i așa, atunci: Vasile Proț.
— Spune după mine: „jur că am să spun adevărul”.
— Jur că am să spun adevărul.
— Vezi că mărturia mincinoasă se pedepsește cu închisoare.
— Știu.
— Bine. Mai întîi, cîți ani ai?
Moșului îi scăpără deodată ochii în cap într-un ris vesel.
— Ia-n ghicește!
Judecătorul rămîne un timp imobil, cu ochii și gura căscată. Îi pare că n-a auzit bine, apoi îl întrebă sever:
— Dar ce moșule, aici merge pe ghicite?
— Ghicește, da' ce?
Zîmbetului moșului îi dezarmează pe judecător.
— Ai șazeци și cinci?
— Nu, mai pune.
— Șaptezeci și cinci?
— Mai pune.
— Optzeci și cinci?
— Ee... și dumneata... prea ai aburcat-o! Mai ia.
— Optzeci?
— Păi dracu, ai ghicit. Am șapte zeci și șapte și trei luni, da' nu mă dă baba nici pe unu de patruzeci.
Orice intervenție a judecătorului ar fi zadarnică. Sala e încinsă de ris. Trebuie să aștepte să se potolească, să poată începe audierea.
— Ei, ce-am, moșule, spune ce știi despre Ion Merăuță și Maria Merăuță.
— Tovarășe judecător, eu îi știu de cînd or deschis ochii, că doar sîntem dintr-un sat. Încă pe Vasile l-am și bătut cînd era mitel, că l-am prins la furat mere. Ții minte, Vasile, cînd?...
— Lasă, moșule, astea. Spune ce știi în legătură cu procesul.
— Păi s-o luăm de la capăt. Într-o zi, asta era într-o miercuri, vine un tovarăș de la raion, că știți, eu îi șgoad la sfat, și-mi zice: „Bădie, ia du-te pînă la...” ba nu, nu era miercuri, era joi... du-te pînă la Ion Merăuță, zice și cheamă-l aici. Mă duc eu și știți cum e-n sat: te mai întîlnești cu unul, cu altul; eu dacă-s de la centru, știu tot. Mă întîlnesc cu Agachi, da' aista vorbă lungă: că ce este, ce se mai aude... Ne-am luat cu vorba și...

poate-o fi trecut așa vreun ceas de vreme pînă am ajuns acasă la...
— Bine, ai ajuns la el acasă. Ce-ai văzut?
— Păi, Maria i-o spus lui Ion: „n-ai cît!” Și Ion i-o spus ei: „chiar dacă hambă costă, îi vedea tu!” Și încă eu am zis gîndul meu: „hambă-i ea o oală: cî se-avechește, se sparge”...
— Bine, lasă ce-ai zis dumneata în gînd. Ai văzut vreo sfadă între ei?
— N-am văzut.
— Atunci de ce-ai venit aici?
— Dacă m-ați chemat? L... Tot aveți treabă pe la... așa că...
Din nou sala pornește într-un ris zgomotos. Moșul privește înapoi cu aerul că nu înțelea ce găsește lumea de ris. Judecătorul își trece minile peste ochi, ca și cum ar vrea să șteargă o vedenie urită. Rămîne apoi un timp, coatele pe masă, privind la cei trei și la se cerindu-le parcă să judece cu toții procesul. În sală se face tăcere. Doar cîte-un chier mai răsare prin cîte-un colț, dar se stinge imediat. După ce discută cu cei doi asese judecătorul i se adresează martorului.
— Ești liber. — Apoi către Ion Merăuță — Uite ce-i moșule: duceți-vă și trăiți cu care-i mai aveți de trăit, împreună. Și să vă că ambiția asta are să te coste o sută de drept amendă, c-ai venit cu prostii în fața stănteii.
Scurt timp, moșul rămîne imobilizat capul întins înainte, apoi fața lui trece rapid printr-un întreg alfabet de stări: se ascunde, se lățește, se lungeste, s-acopere de-un ris sting, apoi resemnat, spune:
— Apăi de... Rău nu-i nici așa... Că fapt eu n-am vrut decît s-o spării...
Judecătorul nu aude, e cu ochii în altă parte.
Baba taie calea moșului și i se-nfige în față, popîndău.
— Bagă la cap și tu o dată judecata oară năilor cumînți. Nu vezi că prostia se pedepsește?!...
Deși de data asta moșul pare de acord, se strică o vorbă, să fie tot pe-a lui.
— Pe unde-s prost, plătesc!

Desen de NICĂ PETRE

teaptă plenumul de judecată. Urmat de doi bărbăți și o femeie, judecătorul, un ins cam la patruzeci de ani, ia loc pe scaunul din mijloc și le face loc și celorlalți să stea. Grefierul răsfoiește un dosar, udîndu-și degetele cu vîrfurile limbii, și strigă primul proces.
— Ion Merăuță și Maria Merăuță.
Aproape într-un glas, mătușa cu care vorbisem afară și moșul nedespărțit de bățul lui, strigă „prezent”.
— Pofțiți în față — le spune judecătorul.
Moșul, tanțos ca un păun, pășește pînă aproape de bară, urmat de babă, care pare o frunză de dovleac opărită de căldură.
— Martorii să iașă din sală.
Un bătrîn mic, sfrijit, cu ochi de viezure, se scoală din banca întîi, de unde se așezase și părăsește sala.
După ce-și ridică ochii din dosar, judecătorul rămîne o clipă cu privirea pe moș și se înseninează la față:
— Hehei! Sîntem cunoștințe vechi. Acum vreo patru-cinci ani, parcă ai mai fost pe la noi? Ia spune, de ce vrei să dai divorț de mătușă?
Toamă se pregătea moșul să răspundă, că mătușa sare ca un arc:
— Că-i nebun, dom judecător! Dacă n-are cu cine se mai judeca, așa cum a făcut toată viața, acum se judecă cu mine.

— Dacă sînt emoționat? Dar pot să meargă de la asta e bătută aproape zilnic de copiii piilor. Adică... ce copii, că acum în toată puterea. Unii au copii și nepoturi și ei elevi... Și cum spuneam, fiu la porțiță și strigă de departe: „Tovarăș sînteți acasă?” Îi poftesc înăuntru, stă în fața mea și zice: „Nu știu cum, dar față de mine își deslușește inima; și-mi povestesc... Îmi cer cîte să procedez în cutare problemă legată de familie sau de munca lor. Unde mă poartă cîte o povață. Nu mai demult, decît în cută vine la mine un băiet care absolvise clasa, Emil Rusu. Era cam sfios, sta cu mină și nu-ndrăznea să-mi spună. „Ce-ai zii, ce te doare?”. „Păi... tovarășe știți... eu... de cînd eram la școală îmi plăcea să scriu, să scriu... Aș vrea să mă-nscăp profesională de tractoriști de aici, de la S.M.T. Negrești. Dar... parcă n-am știți în vara asta nu prea am pus mîna pe scris”.
„Bine, măi Emile, zici că-ți place să scrii? Important! i-am spus. Dacă meseria pe care îți place, înseamnă c-o să-ți dă de trudă ca s-o stăpînești, s-o înveți bine, vino miine să mai răsfoim nițelul cărți.”
Băiatul a intrat la școală cu medie înaltă și bine M-am interesat la directorul școlii.
Dar cîte asemenea nume, care i-au dat bucurii nu se-nșiruie în catalogul zecilor de generații trecute prin mîna învățătorului Zmeu din Negreștii Iașului. Cei care crează în comună, la S.M.T., sau în grefierul colectivă. Despre toți învățătorii povestesc, cu căldură.
— Avem doi elevi buni, doi frați, Lazăr Liteanu, fiii ceferistului Ion Liteanu, seră fără mamă, cam stingheri. Taică-său conștiincios, se îngrijea cît putea de elevii mei plecat, lucra la canton, în tură, îmi erau foarte dragi; erau cumînți, M-am ocupat mult de ei. Acum lucrează la S.M.T. Negrești. Nu e companie să nu Despre cei care lucrează în gospodărie spun, sînt mulți și toți copii buni. Pe Maria Apetroaiei, Nicolae Nimerceag, lucrează în brigada de cîmp. Trec pe

Secția de cazangerie de la Uzinele Vulcan din Capitală

Invățătorului

și-i văd mai tot timpul anului la panoul frunțașilor. Și nu știu cum, parcă-mi vine să scriu acolo, sub numele lor: „Bine, copii! Aveți nota zece de la învățătorul vostru!”.

Ei, și câte n-ar fi de povestit. Uneori învățătorul are o impresie vagă că a intervenit și-n cazuri care poate nu-l priveau chiar direct.

— Dar nu puteam să nu intervin, spune cu o gravitate care nu admite replică. Erau lucruri care țineau de conștiință, de anumite vederi înapoiate la unii părinți. Și chiar dacă fiii lor nu mai erau la școală, erau totuși copiii mei, foștii mei elevi. Și eu vroiam să-i văd pe toți mulțumiți, fericiți... Dar să vă spun cum a fost. Aveam tot așa, doi elevi, un băiat și-o fată — parcă-i văd și-acum, stăteau amândoi în aceeași bancă. Ștefan Apetrichioaiei și Ioana Doroftei. Au terminat șapte clase, după doi, trei ani s-au prins în horă... au activat și pe la cămin, în echipa de dansuri, la cor, s-au îndrăgît. S-au hotărît să se căsătorească. Bătrînul, moș Costache, tatăl fetei, nici n-a vrut s-audă. El, chipurile, aștepta o „partidă mai bună” pentru Ioana. Ca și alți copii de-ai mei, tinerii mi-au bătut în poartă: „Tovarășe învățător, veniți și vorbiți cu dînsul, pe dumneavoastră o să vă înțeleagă”. Și într-o seară, m-am dus — cum s-ar zice — în peșit. La-nceput moș Costache a ținut-o pe-a lui. Am discutat o după-amiază întreagă împreună. La plecare moș Costache a rămas convins că Ștefan era un flăcău destoinic și un viitor gospodar din cei mai buni.

S-a făcut munta și-am petrecut și eu cu soția două zile și două nopți, ca-n poveste. Acuma tinerii sînt fericiți, au casa lor, au și o fetiță. Iar Ioana nu mai iese duminica din baticuri de mătase și tocuri înalte. Apoi, să nu fii mîndru? Sînt copiii mei!

Învățătorii Dumitru și Elena Zmeu au venit la Negrești acum douăzeci și mai bine de ani, după ce trecuseră prin alte sate ale Moldovei. Toată pasiunea lor de dascăli inimoși și-au pus-o în slujba luminării oamenilor satului. Și astăzi culeg cu satisfacție roadele muncii unei vieți pline și bogate. Învățătoarea aduce pe masă o casetă frumos încrustată. Cu motive naționale și flori. Dumitru Zmeu răsucesce o cheiță și din casetă se revarsă plicuri și vederi. Sînt trimise de foștii lor elevi, răspîdiți în diferite colțuri ale țării. Cîteva ilustrate poartă date recente. Mihai Bilic, fost muncitor forjor la Atelierele C.F.R. Nicolina-Iași îi urează „un an nou cu să-

nătate și bucurii” din București, de la Facultatea de electrotehnică, unde-i student în anul IV. Iată și o scrisoare din Brașov. E trimisă de fostul său elev Constantin Virlian, acum muncitor la uzinele de tractoare din acest oraș și un plic pe care se vede un timbru străin. Mihai Apetroaiei, ofițer în marina comercială, îi trimite o scrisoare lungă de pe malul Mării din Caucaz. „Bogatul și frumosul ținut al Caucazului e așa cum mi l-am închipuit din descrierile dumneavoastră de la lecțiile de geografie. Sondele de petrol, alături de impresianții munți, marea albastră și de cele mai multe ori liniștită, oferă ochiului o privilegie de neuitat. Sînt departe de locurile natale dar îmi aduc cu drag aminte de dumneavoastră...”

Anii au trecut, foștii elevi s-au maturizat, și-au ales drumul spre care-au simțit chemare. Dar nu l-au uitat pe învățătorul care le-a îndrumat primii pași în viață.

...În odaia mare, împodobită cu fel de fel de covoare și velințe moldovenești, e cald. Soba de teracotă vișinie e încinsă. Miroase frumos, a tufănică și a gutui. Învățătorul și-a deschiat la guler cămașa albastră de poplin. Emoțiile aducerilor aminte i-au îmbujorat obrazul rotund, iar în ochii-i albaștri pilpile luminile unei flăcări lăuntrice.

— Îl vedeți, nici acum nu se astîmpără, ne spune, nu atît ca o muștrare, ci mai mult ca o constatare mîndră, învățătoarea. De cînd a ieșit la pensie și-a găsit o altă ocupație: creșterea albinelor. Nu-l vorbă, albinăritul îl pasiona și-nainte, dar acum a găsit și mediul în care poate s-aplice tot ce știe și ceea ce mai învață: gospodăria colectivă. Tovarășul Vasile Condurache, președintele, îi dă foarte mult sprijin. Pînă acum vreo doi ani gospodăria avea puțini stupi. Acum a ajuns la 200. Toată ziua acolo și-o petrece, printre gize. Vrea să-și crească și cadre, tot doi elevi de-ai noștri. Nu se-astîmpără deloc.

— Apoi cum să te-astîmperi? tresare învățătorul. Parcă poți să stai cu miinile în sîn? Viața fără muncă n-are nici un sens, nu-ți dă nici o bucurie. Și-apoi, aceea-i muncă? Albinăritu-i o plăcere. Nu e lucru mai plăcut pe lume, decît să stai într-o paște cu stupi și să privești hărnicia gizelor.

Mi s-a părut atunci că în ochii albaștri ai învățătorului flacăra aceea lăuntrică s-a aprins parcă și mai intens. Flacăra pasiunii pentru muncă, transmisă tuturor „copiilor” lui.

STELA NEAGU

RECOLTE

Lumina muncii duce către țel,
recoltele bogate spre lumină;
cu șarjele culturii mîndră-i țara
sub ode care urcă din turbină.

Pe-ogoarele de aur văd rîzînd
un grîu ce nicăieri n-a fost vreodată,
e grîul năzuinței, împlinit,
cum fostu-l-a sămînța cugetată.

Vin fluviile vieții către noi,
de om pornite, fără sfîlcicune,
cum au sădit, luptînd, atîți eroi
aceste holde largi de-nțelepciune.

GEORGE DEMETRU PAN

UMANIZARE

De-o vreme cerbii nu mai fug de noi
Se dau doar într-o parte cînd zdrobim o stîncă.
Ne întîlnim sub brazi cînd vin zăpezii și ploii
Și-am mai rămine parcă, după ele, încă.

De-o vreme facem mări în munți, albastre
Că păsările amețesc și se lovesc de ele,
Și poposind sub noapte-n ulițele noastre
Viscăză e-au ajuns și rătăcesc prin stele.

De-o vreme piatra parcă-i mai umană,
La temelii, sub tălpi, coboară din țărnie.
Vin apele mai potolite-n goană
Și munții-nalți, romanticii nu mai au trufie.

ION CRÎNGULEANU

GRÎUL

Mi-ai dăruit un spic de grîu, simbolul
belșugului, al aurului viu.
E părul blond al verii. Fața stemei
o incunună spicele de grîu.

Din gustul proaspetelor pîini apare
priveliștea de cîmp fără hotar.
Parcă auzi suind din lanuri corul
recoltelor, în spicul dat în dar.

VERONA BRATEȘ

CÎNTEC ÎN CÎMP

Iubesc aceste drumuri cu liniști și visare
De lună străjuite și paltinii bătrîni
Pe care cu prieteni urcam spre scaldătoare
Oprindu-ne adesea setoși pe la fîntîni.

Iubesc aceste cîmpuri cu soarele surori
Lumina tremurată ce li se-ncurcă-n plote
Amiezile de vară cu umeri de viori
Și frăgezimea dulce ascunsă în știnlete.

Iubesc aceste vinturi ca fluierile de os
Alunecînd prin iarba cu doine necîntate
Și limpezimea cerului sticlos
Sub care adînc respiră atîta simplitate.

Iubesc aceste ample și suple curcubeie
Îngenunchind în iarba cu soarele apus
Cînd seara-ntoarce-n ziuă o nevăzută cheie
Și ultimele păsări la cuiburi s-au fost dus...

Iubesc aceste ape cu legănări suave
Printre păduri de sălcii sub soarele înalt
Cînd fiecare undă închipuie-n răstimpuri
O frînghie ce leagă un mal de celălalt.

Iubesc pămîntul aspru vîind de seve, darnic
Ce s-a-mpăcat cu omul acum definitiv
Și cerul larg și fără de contururi
Sub care fericirea e bunul colectiv.

FLORIN COSTINESCU

RADIOACTIVITATEA ÎN MEDICINĂ

Unul din descoperitorii radioactivității, savantul francez Becquerel, purtând mai mult timp în buzunarul vestei sale un pachetel cu uraniu constată că în dreptul locului unde se afla acel pachetel îi apăru pe piept o plagă care nu s-a vindecat multă vreme. Era primul indiciu asupra efectului radioactivității. Fenomenul necunoscut pînă atunci era interesant și oamenii de știință au început să-i acorde o mare atenție. Așa s-a ajuns ca încă de la începutul secolului nostru savanții să știe că radiațiile emise de substanțe radioactive pot avea atât efecte vătămătoare cît și urmări binefăcătoare asupra organismului uman.

Progresul tehnic din ultimii ani permite ca radiațiile radioactive să fie folosite astăzi pe scară din ce în ce mai largă în diverse domenii de activitate dintre care și medicina, domeniu în care aceste radiații sînt utilizate atît pentru stabilirea unor diagnostice cît și în tratamentul unor boli. Izotopii radioactivi (fără a intra în amănunte precizăm că un izotop radioactiv este un corp chimic care are aceleași proprietăți ca elementul al cărui nume îl poartă și care în natură este neradioactiv. De exemplu, elementul fosfor este neradioactiv dar izotopul său este radioactiv — n.a.) care se obțin și în țara noastră sînt folosiți în scop diagnostic tocmai datorită „capacității” lor de a-și „semnaliza” prezența într-un anumit loc. Spre exemplu: dacă o anumită cantitate de fosfor conține un mic adaos de fosfor radioactiv se poate urmări „drumul” lui în diverse organe ale omului, felul în care este asimilat de un țesut viu, locul unde se fixează etc. Această metodă poartă denumirea sugestivă de metoda „atomilor marcați”.

Diagnostic radioactiv

Era folosirii izotopilor radioactivi în diagnostic a început cu „explorarea” glandei tiroide. Acest lucru este lesne de înțeles, fiind seama de faptul că glanda tiroidă folosește „selectiv” iodul care este introdus o dată cu alimentele și apa în organism. Dacă se administrează iod radioactiv datorită faptului că acest izotop urmează același drum în organism ca și iodul obișnuit și datorită radiațiilor pe care le emite este posibil prin intermediul unor aparate speciale să se aprecieze modul de funcționare a glandei tiroide.

Cu ajutorul iodului radioactiv se poate măsura nu numai funcționarea „în plus” sau „în minus” a glandei tiroide, ci se poate localiza precis și cancerul tiroidei și „coloniile” sale. Dat fiind că și aceste colonii (metastaze) absorb iod, ele se pot descoperi foarte ușor prin prezența iodului radioactiv. În cadrul Institutului de endocrinologie al Academiei R.P.R. s-a studiat rolul iodului introdus în organism, dovedindu-se că el nu se fixează, așa cum se credea, numai la nivelul glandei tiroide, ci și în alte organe principale.

În același mod, dar cu alți izotopi se pot diagnostica toate tumorile canceroase și, ceea ce este și mai important pentru tratament și operație, se poate stabili exact sediul lor.

O originală „interogare” a organelor

Izotopii pot diagnostica și alte boli în afară de cancer, mai ușor și mai comod decît metodele „clasice”. Cu calciu radioactiv se poate face examenul stomacului, înlocuind tubajul stomacal care era foarte neplăcut pentru pa-

Laboratorul de izotopi de pe lângă clinica medicală a Spitalului „V. Roaită” din Capitală. În fotografie: cameră de măsurători iodocaptare. Se execută determinarea funcției tiroide.

cient și dădea rezultate nu tocmai satisfăcătoare pentru medic. O băutură oarecare conținând urme slabe de calciu radioactiv înlocuiește cu succes tubul de cauciuc atît de incomod.

Interesant este că prin izotopii radioactivi se pot descoperi o serie de boli în faza de început cînd orice alte metode nu dau nici un fel de relații. Astfel, prin inspirarea unui amestec format din oxigen și din gazul xenon radioactiv se pot diagnostica cele mai fine leziuni ale plămînilor care nu apar în mod obișnuit la radiografie sau radioscopie.

Un alt dispozitiv denumit radiocardiograf permite aprecierea activității inimii. Introducînd o substanță radioactivă în vene ea ajunge la nivelul inimii și cu ajutorul unui aparat se poate înregistra mișcarea singelui în „cămăruțele” inimii și circulația pulmonară.

În prezent aproape nu există organ care să nu poată fi „interrogat” cu ajutorul izotopilor radioactivi.

„Tunul cu cobalt” și „acele radioactive”

Să amintim în sfîrșit cîteva aspecte ale combaterii unor boli cu ajutorul radiațiilor radioactive. Pentru tratamente medicale se folosesc două metode radioactive: iradierea de la distanță și metoda intratisulară. Iradierea de la distanță folosește instalații speciale de tipul așa-numitului „tun cu cobalt”. Folosind izotopul cobalt 60 se pot trata și chiar vindeca tumori canceroase care mai înainte condamnau pe om la moarte: cancerul pulmonar, cancerul esofagian, anumite forme de cancer al oaselor.

Metoda intratisulară constă în utilizarea unor „ace radioactive” introduse direct în țesutul canceroas, din loc în loc la adîncimi și distanțe determinate. Se folosesc ace cu sîruri de rادیu, mezotoriu și cobalt.

O altă metodă utilizează în loc de ace, soluții de substanțe ra-

dioactive ca soluția coloidală de aur sau de fosfat cromatic radioactiv. Soluțiile se difuzează în țesutul canceroas și prin dezintegrare îl distrug. Această metodă are perspective deosebit de promițătoare asigurînd nelezarea țesuturilor sănătoase.

Tratamentul cu radiații radioactive care se aplică astăzi și la noi în țară în numeroase clinici și institute medicale deschide mari perspective și în vindecarea altor boli în afara celor canceroase.

Dr. R. IRIMESCU

plante medicinale

MĂTRĂGUNA

Mătrăguna este o plantă cu rădăcini mari și ramificate, trunchi voluminos, frunze dese de culoare verde închis. Floarea de mătrăgună este brun-violetă și înflorește în lunile iunie-iulie. Fructele au culoare neagră, sînt lucioase și se prezintă sub formă de boabe asemănătoare cireșelor negre, gustul lor fiind dulce-acrișor. Ele sînt otrăvitoare la fel cum otrăvitoare sînt toate părțile plantei.

Cunoscută și întrebuințată în scopuri terapeutice pentru prima dată în Europa în secolul al XV-lea, mătrăguna — așa după cum scriu documentele — a fost folosită ca mijloc de înfrumusețare.

Denumirea științifică a acestei plante este *Atropa belladonna*, nume care i-a fost dat de vestitul naturalist Linné datorită toxicității sale. *Atropa* este în mitologia greacă zeița destinului, care tăia firul vieții fiecărui muritor, iar *belladonna* înseamnă în limba italiană femeie frumoasă. Denumirea este justificată de faptul că femeile din Italia și Spania, pentru a fi mai frumoase, își frecau obraji cu sucul roșu al plantei și-și puneau picături în ochi. În acest mod fața se înviora, iar ochii căpătau o strălucire deosebită prin dilatarea pupilelor (midriază).

Datorită compoziției sale chimice, în care predomină un complex alcaloidic, cercetătorii — în decursul timpului — au efectuat o serie întreagă de lucrări care au determinat izolarea alcaloizilor componenți, inclusiv a atropinei, cel mai important dintre ei. Importanța terapeutică a atropinei

Tensiunea arterială este presiunea pe care o are sîngele în artere. Ea se datorește puterii cu care inima împinge sîngele (tensiunea maximă) precum și rezistenței pereților arteriali (presiunea minimă).

Cînd măsurăm tensiunea arterială, notăm două cifre: una pentru maximă, alta pentru minimă.

Un bărbat adult sănătos, odihnit, calm, la cîteva ore după masă, în poziție culcată, are — la braț — tensiunea maximă 12—14, iar minimă 7—8. Femeia are tensiunea ceva mai mică, iar copilul mult mai mică.

Variația celor două tensiuni — maximă și minimă — nu este întotdeauna paralelă: uneori crește sau scade una iar alta nu.

Hipertensiunea arterială — creșterea ambelor tensiuni — este înfîlînită în diverse boli, care — pe căi diferite — duc la aceeași stare de boală.

CE ESTE HIPERTENSIUNEA

Așa sînt, de pildă, unele boli ale creierului (tumori, encefalite, traumatisme etc.) cu lezarea centrilor cerebrali care reglează presiunea vaselor sanguine. Unele boli endocrine (glandulare) duc fie la arterioscleroză, fie la modificarea tonusului (rezistența pereților arteriali). De asemenea, bolile rinichilor sînt adesea cauza hipertensiunii arteriale.

În afară însă de aceste boli, în care apare hipertensiunea arterială, mai există o stare care implică creierul și constituie așa-numita „boală hipertensivă” la care cauza este excitarea directă a scoarței cerebrale și prin ea a centrilor care reglează presiunea arterială.

Așadar, boala hipertensivă este o nevroză a unor centri cerebrali, determinată de încordările psihice, emoții, enervări și toate stările de tensiune nervoasă mare.

Pentru a deosebi această boală de origine cerebrală, de celelalte hipertensiuni — e de menționat că boala de acest tip este înfîlînită la oameni slabi. În stadiu mai înaintat, boala hipertensivă cerebrală se complică, cuprinzînd unele glande și mai ales rinichii.

Cursul grav al bolii poate fi oprit — mai ales la început — printr-un tratament bine condus de medic și corect aplicat de bolnav.

Pentru preîntîmpinarea bolii este necesar ca la vîrsta de peste 40 de ani, mai ales cei expuși la stări nervoase să-și controleze tensiunea arterială cît mai des. Fumatul — pe care unii îl socotesc leac al nervilor — este un factor de agravare a hipertensiunii arteriale.

Pentru tratament trebuie să se evite sfaturile curente care pot duce la greșeli grave. Numai medicul, pe temeiul unor examinări competente, poate da indicații de la caz la caz.

Dr. ION DUMITRU

a fost stabilită datorită acțiunilor pe care aceasta le are asupra diferitelor organe și sisteme ale corpului omenesc.

Izolată pentru prima dată în anul 1831 din rădăcina de mătrăgună, atropina se obține prin extracție cu solvenți organici prin diferite procedee care au la bază solubilitatea alcaloizilor față de solvenții respectivi, după care prin purificări și separări repetate se obține alcaloidul pur, necesar fabricării medicamentelor în forme farmaceutice industriale (comprimate, granule, fiole etc.).

Medicamentele preparate cu atropină, datorită efectelor acesteia asupra organismului, permit utilizarea lor în scopul înlăturării spasmelor, a micșorării secrețiilor (salivare, gastrice, biliare, pancreatice etc.), a diminuării contracției musculaturii intestinale, a dilatării pupilelor, pentru încetinirea contracțiilor inimii, pentru dilatarea și relaxarea musculaturii bronhiolare pulmonare etc.

Proprietățile otrăvitoare ale mătrăgunii, folosite în mod rațional, în doze riguros determinate, sub formă de comprimate, fiole, granule etc., permit personalului medical de specialitate să obțină ameliorările și vindecarea unor boli care fără medicamente din grupul atropinei nu s-ar putea trata în condiții bune.

Ing. M. PORTĂRESCU

șef de serviciu
Centrul de documentare al Ministerului
Industriei Petrolului și Chimiei

Prin țările lumii

SUEDIA

Capitala Suediei, Stockholm, Veneția nordului cum îi spun unii, împlinește în 1966 — 800 de ani de la fondarea ei de către Jarl Birger. Vechea cetate dintre poduri, de la confluența lacului Mälaren cu Baltica, cu case hanseatice, cu străzi strimte contrastează cu Stockholmul nou care se întinde pe mai multe insule și insulițe.

Minunate sînt monumentele Stockholmului. Catedrala Storkyrkan, construită în 1260, trezește și acum, după atîtea secole, admirație. Aici se află o interesantă sculptură din pre-renaștere — Sf. Gheorghe și Dragonul. Palatul regal proiectat de Nicodem Tessin cel tînăr în stilul palatelor renașterii italiene, construit între 1697—1754 deschide o epocă. Muzeul nordului în stilul renașterii suedeze, conține prețioase colecții de artă populară. Muzeul național este în posesia unor importante colecții de artă — bijuterii, sculpturi, picturi, între care și celebrul tablou Claudius Civilis al lui Rembrandt.

Pentru arhitectura contemporană suedeză reprezentativ este Palatul Primăriei, construit de Ragnar Ostberg, pe malul lacului Mälaren. Deosebit de frumoasă este curtea interioară mare ce amintește arhitectura antică. Săli impresionante, bogat ilustrate de artiștii suedezi fac farmecul acestei clădiri pe care mulți o aseamăie cu palatul dogilor din Veneția.

Străinul care vizitează Stockholmul nu poate să nu vadă și muzeul Skansen fondat de Hozelius — asemănător muzeului satului de la noi — care stringe pe o colină ce domină orașul locuințe sătești precum și unelte și ustensilele ce au fost folosite de țărani suedezi. Acest muzeu este o sinteză a vieții rurale trecute a Suediei.

Deoarece soarele este un oaspete atît de rar, viața suedezului se desfășoară mai mult în oază, pe care o îngrijește și o impodobeste în mod deosebit. Există un adevărat cult al căminului. Suedezi sînt primitori și încintați cînd pot să-ți arate ceva din bogăția lor culturală: fie mici obiecte de artă adunate în casă, fie în muzee.

Suedezi sînt sportivi pasionați. Toată lumea cunoaște, de exemplu, gimnastica suedeză, care a fost introdusă de Per Henrik Ling în 1813. Fotbal joacă și copiii și vîrstnicii. La Göteborg în apropierea tîrgului Svenska Messan, destul de central, era un teren mare pe care erau trasate 4 sau 6 arene de fotbal. De dimineața de la 6 pînă seara tîrziu jucau aici diferite categorii de oameni.

Monumentul lui Jarl Birger, fondatorul orașului Stockholm

Diminețile cînd treceam pe lîngă teren mă opream cîteva clipe să văd cum se joacă. Într-o dimineață unul dintre jucători îmi pîru o figură cunoscută. Nu știam de unde să-l iau. Misterul l-am dezleat cînd l-am întîlnit la ora nouă, la una din marile bănci suedeze. Era un director și nu părea să aibă mai puțin de cincizeci de ani.

Clima aspră a nordului a determinat existența unor obiceiuri ce duc la călirea și fortificarea organismului. Așa este, de pildă, baia numită „Sauna”. Într-o cameră cu bănci așezate în scară se introduce aer fierbinte, curat, de 70 pînă la 74 grade. După o staționare de aproximativ 5 minute în această cameră urmează înotul într-un bazin (sau direct în mare) cu apă rece. Operația se repetă de mai multe ori. Sauna este și un loc agreabil de discuții, de destindere, unde suedezul își invită oaspetele cum l-ar invita la restaurant.

Într-o zi un grup de excursioniști urcam un deal destul de abrupt să vizităm o cetate. În urma noastră un bărbat venea grăbit. Ne-a ajuns din urmă și am intrat în vorbă. L-am întrebat de vîrstă. Are 82 de ani împliniți și zilnic urcă dealul cel puțin odată. Merge și la pescuit pe mare. Ne-a spus că marea l-a oțelit. „Da, dar tinerii de astăzi nu mai sînt așa...”

Cuvintele bătrînului exprimau un regret. Comportarea unor tineri este adesea subiect de discuții în Suedia. Mulți dintre tinerii de astăzi nu învață, duc o viață neserioasă. Deși cei mai mulți dintre oamenii mai în vîrstă condamnă o asemenea viață ușuratică, nu toți își dau seama că decăderea morală a unei mari părți a tineretului își are cauza în orînduirea capitalistă care, generează putreziciune morală.

Neutralitatea politică, faptul că Suedia n-a fost implicată în nici una din catastrofele mondiale care au distrus în lumea întreagă uriașe valori materiale și spirituale, au avut un mare rol în dezvoltarea economică a Suediei. Poporul suedez, harnic și talentat, a știut să se folosească de împrejurarea că timp de 150 de ani aici a fost pace.

Totuși, în Suedia, cu tot standardul de viață ridicat, contradicțiile inerente societății capitaliste nu pot fi ascunse. Și astăzi încă femeile primesc la aceeași muncă un salariu mai mic decît bărbații. Vîrsta de pensionare, atît la bărbați cît și la femei este de 67 de ani.

Deși s-ar părea că e imposibil ca cineva în Suedia să se declare adept al înarmării atomice, totuși și aici se afirmă uneori asemenea păreri. Stăteam într-o zi pe un balcon al unuia din cele mai frumoase restaurante din Stockholm. Interlocutorul meu care nu conțenea să-mi vorbească de civilizația suedeză, de nivelul de trai mi-a spus la un moment dat: „De fapt noi nu mai avem istorie. De aproape două secole nu mai avem trofee. Poporul suedez nici nu dorește să aibă așa ceva, dar sînt unii aventurieri care declară că ar trebui să ne afirmăm și noi ca o mare putere atomică...”

I-am povestit atunci interlocutorului meu cît de mult m-au impresionat cele ce văzusem în dimineața aceea, în piața Hötorget. Admiram celebrul grup de statui „Orfeu” al sculptorului Milles, din fața sălii de concerte „Konserthuset” unde se decernează anual premiul Nobel. Apăruse o licărire de soare și ca la o poruncă, tinerii, băieți și fete, vîrstnici și copii s-au așezat pe treptele acestei clădiri, devenită amfiteatru ocazional, cu fața către soare. Nu vroiau să piardă nici una din razele atît de prețioase.

Oamenii aceștia îndrăgostiți de lumină nu doresc să primejduiască lumina păcii de dragul unei iluzorii afirmări „atomice”.

P. TĂTARU

I. TONCEANU

● In zona canalului Panama s-au produs incidente violente în urma refuzului studenților școlilor americane din această zonă de a permite arborarea drapelului panamez alături de cel american deasupra acestor școli.

O mare mulțime a pătruns în zona canalului încercînd să arboreze drapelul panamez pe clădirile școlilor americane. Deși, potrivit unui acord încheiat anul trecut între guvernele american și panamez deasupra clădirilor publice din zona canalului trebuie arborate alături drapelele celor două state, unități ale trupelor și poliției americane au intervenit pentru a respinge pe manifestanți, rîndind și omorînd mai multe zeci de persoane.

La Ciudad de Panama — capitala republicii — a sosit o comisie interamericană pentru a obține o soluționare pașnică a conflictului. După 90 de ore de tratative s-a realizat un acord potrivit căruia guvernele Republicii Panama și S.U.A. vor relua relațiile diplomatice și la 30 de zile după reluarea lor vor începe discuții oficiale asupra tuturor problemelor dintre cele două guverne, inclusiv problema revizuirii tratatului din 1903. (În care sînt prevăzute drepturile S.U.A. asupra zonei Canalului de Panama).

La școala superioară unde s-au declanșat tulburările au fost arborate pe două tije alăturate, drapelele de stat ale Panama și S.U.A.

● Fidel Castro, prim-secretar al Conducerii Naționale a Partidului Unit al Revoluției Socialiste, primul ministru al guvernului revoluționar al Cubei, întreprinde o vizită la Moscova. Într-un comunicat oficial se arată că N. S. Hrușciiov l-a invitat pe Fidel Castro în timpul vizitei sale din 1963, în Uniunea Sovietică... „să viziteze din nou U.R.S.S. în cursul iernii pentru un schimb de păreri în probleme de interes comun pentru cele două părți, de asemenea, pentru a se odihni, a cunoaște natura iarna și a participa la vinătoare în pădurile acoperite de zăpadă ale Uniunii Sovietice”.

● În cadrul unei conferințe de presă, care a avut loc la Alger, ministrul de externe al Algeriei, Bouteflika, a declarat printre altele că prietenia fermă și de neclintit a poporului algerian cu popoarele țărilor socialiste, care a apărut încă în anii luptei pentru independență, în prezent se dezvoltă și se întărește.

● La sediul Ligii arabe din Cairo, s-a deschis Conferința arabă la nivel înalt. Principalul punct al ordinei de zi îl constituie problema măsurilor pentru împiedicarea realizării proiectelor izraeliene de deviere a apelor Iordanului.

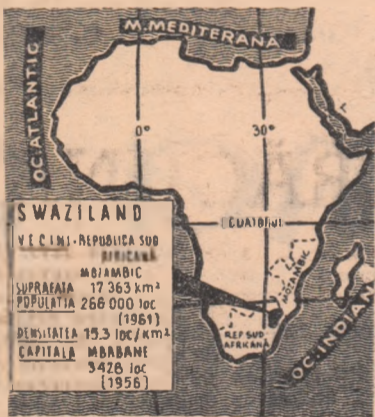
● Orașul jugoslav Skoplje, crunt încercat de catastrofele cutremure ce au avut loc aici, a primit un dar din partea guvernului român. Este vorba de construirea unei policlinici moderne, care va putea să asigure asistența medicală pentru aproximativ 50 000 locuitori și de trei blocuri cu 102 apartamente. Obiectivele oferite în dar de România sînt primele clădiri din Skoplje care se ridică după noile metode de construcție aseismice (care rezistă la cutremure).

AGENDA INTERNAȚIONALĂ

Luptele țărănești din Swaziland

Anul 1963 va rămîne înscris în istoria Swazilandului (Africa) datorită faptului că mișcarea pentru independență a înregistrat primele puternice acțiuni ofensive împotriva asuprii și exploatării colonialiste. După răscoala țăranilor din provincia Duad, cînd masele organizate în detașamente militare au rezistat timp de 12 zile atacurilor neîntreprupte a două batalioane de soldați colonialiști, în regiunea Big-Band a izbucnit prima grevă din istoria țării. Ea a durat 11 zile, 2.200 de țărani de pe plantații refuzînd să reia lucrul pînă cînd revendicările lor nu au fost satisfăcute. A fost prima grevă și prima izbîndă a dirigenției și unității de acțiune.

Micul teritoriu Swaziland, protectorat britanic la ora actuală, se întinde pe 17.363 kilometri pătrați și are o populație de 266.000 locuitori în majoritate negri bantu, care cultivă mei, porumb, banane, tutun, bumbac. Deși creșterea animalelor nu este prea dezvoltată, colonialiștii exportă de aci carne, piei, lînă, unt. Există importante resurse de azbest. Swazilandul nu are căi ferate. Învățătorul Budir Safiluk, comandant al unui detașament de partizani și unul din membrii raportorilor populației țării în fața Comitetului de tutelă al O.N.U., a declarat la tribuna organizației mondiale că în patria sa cuvîntul NU este un adevărat simbol al realităților datorate dominației colonialiste. „Nu avem școli, spitale, nu ne bucurăm nici de drepturile cele mai elementare; nu putem circula decît cu permise, nu avem voie să cultivăm pămîntul străbun deoarece el ne-a fost jefuit de străini; cine circula noaptea și este prins e împușcat pe loc sau, în cel mai fericit caz, condamnat la ani de zile de muncă forțată. Negrii bantu nu sînt socotiți oameni decît dacă pentru ei garantează autoritățile; și, autoritățile garantează numai dacă iscălești că te obligi să lucrezi 6 sau 12 luni pe plantațiile colonialiștilor. Bătăile, arestările samavolnice, deportarea, persecutarea familiilor sînt practici curente ale „civilizației” colonialiste”.

Infruntînd tot acest cortegiu de silnicii, masele populare din Swaziland desfășoară pe front larg lupta pentru libertate și independență. Tărînimea, populația majoritară, stă în primele rînduri ale luptei forțelor patriotice.

Unul din centrele cele mai active ale rezistenței se află în regiunea muntoasă, în zona satelor Unam, Baru și Giam, vizitate recent de un ziarist african de la „Ghanian Times”. Acolo, întîlnindu-se cu reprezentanți ai detașamentelor militare țărănești, i s-a relatat că mai mult de 26.000 hectare de pămînt bun de cultură se află în stăpînire plantatorilor albi. Existența a zeci și sute de așezări rurale depinde de faptul dacă latifundiarul consimț sau nu să arendeze mici parcele de ogor sîntenilor. Arendatul se face însă pentru prețul a 70—80 la sută din recoltă, precum și în schimbul a 45 de zile de clacă, pe care țărani trebuie să le facă împreună cu întreaga familie pe plantațiile colonialiștilor. În capitala țării, Mbabane, ființează chiar un serviciu administrativ special care legitimează aceste contracte inumane.

În timpul sederii în rîndurile patrioților swazilandezi gazetarul de la „Ghanian Times” a cercetat locurile, precum și documente în legătură cu răscoalele țărănești. După primul val al răscoalelor (februarie-martie), de curînd Swazilandul a fost arena unor noi conflicte între țărani și plantatorii albi, care erau sprijiniți de autorități și forțele represive. Circa 9.000 de oameni ai muncii de la sate au rupt jecmînitorele contracte de arendă și au refuzat să plătească plantatorilor mai mult de 30 la sută din recoltă, denunțînd totodată și sistemul abuziv al clăcilor. În 48 de ore, colonialiștii au dus în zona muntoasă 7 companii de parașutiști, întărite cu polițiști și cu unități „experimentale” sud-africane. Zeci de țărani au fost arestați, iar cîteva sate incendiate și rase de pe fața pămîntului. Cu toate represiviile, însă, răscoala și rezistat cu fermitate. Ei au transferat noaptea în munți surplusul de recoltă și au capturat două comandamente ale forțelor de represiune. Într-o ciocnire care a durat trei zile și trei nopți și în cursul căreia colonialiștii n-au putut înclina balanța luptelor în favoarea lor, a fost ucis plantatorul Albert Novilla, portughez de origine, om de legătură între latifundiarul din Mozambic și moșierii albi din Swaziland. Văzînd că după aproape trei luni de lupte nu izbutesc să înfrîngă forțele răscoalașilor, autoritățile au căzut de acord să modifice sistemul arendeii venînd, în unele probleme, în întîmpinarea revendicărilor țăranilor. Astfel, luptele țărănești din Swaziland s-au încheiat printr-o nouă victorie, consemnînd forța rezistenței populare.

SATIRĂ ȘI UMOR

In 1963, cooperativa de consum din Șiria-Arad realizat planul de desfacere la cărți cu 140 la sută.

— Cum merge vânzarea la tine?
— După cum vezi... Ca la carte!

Desen de T. PALL

CĂCIULA

Atelierului de cojocărie din Cobadin (Dobrogea) care nu respectă măsurile clienților.

Dinapre centru, pe-nserat
Iată, fuge-mpiedicat
Un ceva... imboșcănat
Ca un bulgăre de blană,
Și-obosit de-atita goană
Stă o clipă rezemat.

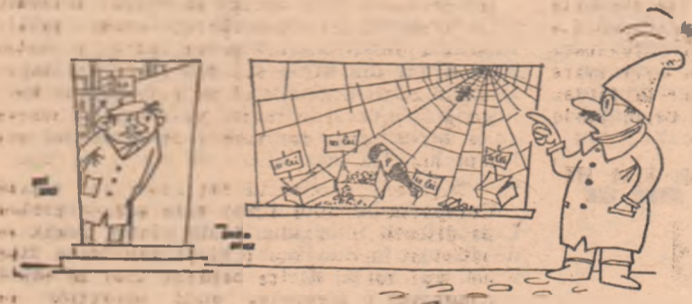
Fată o aci băsețel?
Da; o-un nod de prichindel
Iar căciula lui de miel
(naltă de să te cutremuri!)
Cum spunea Coșbuc pe vremuri
E mai mare decât el!

„De-unde-o ai?“ zic. Și senin
Picuț, nădușit din plin,
Iese... de sub ea puțin,
Răspunzându-mi: „Nu-i de gata,
Că mi-a comandat-o tata
Chiar aici în Cobadin“...

Cușma ăstui prichindel
Tare-aș lua-o ca model:
Îl apasă, vai de el
Că și gîțul i-l îndoaie!
Au făcut-o prea... de oaică
Căciulița lui de miel!!

EMIL NECIULESCU

Vitrina magazinului universal din comuna Deda, raionul Toplița, este adesea murdară și nearanjată.

— Dacă țineti pânjenul în vitrină, de ce nu i-ați pus și lui prețul??...

Desen de Nic. NICOLAESCU

După căsătorie, Silvia obținuse transferul exact la sfîrșitul vacanței de iarnă. Se prezentase deci în prima zi de cursuri la școala medie din comuna unde soțul ei, tînăr inginer agronom, o aștepta în confortabilul apartament construit anume pentru el de către colectivă.

La școală, Silvia stătu toată dimineața ca pe ghimpi, căci soțul ei îi spusese:

— Tu știi ce musafiri avem diseară?

— Nu...

— Pe președintele sfatului popular, pe cel al colectivei, pe colegul meu zootehnistul, pe veterinar...

— Dar cu ce ocazie?! făcuse ea uimită.

— Inaugurăm două evenimente, draga mea! Unul, darea în exploatare, ca să zic așa, a noului nostru apartament, și al doilea și cel mai important, sosirea ta aici.

— Bine, dar te pripești ca un copil! Cum de te-ai putut grăbi cu invitațiile, cînd nu avem casa pusă la punct? Eu aș fi vrut să ne prezentăm cum trebuie. Gîndește-te, aici sîntem la sat, televizorul l-am adus, dar mă tem că n-are cine să ni-l instaleze. Apoi, gîndește-te: perdelele! De unde să le cumpărăm?

— Dar, dragă Silvia... nu știu totuși de ce te neliniștești?...

— Dece? Uite, dacă eram la oraș, puteam să mă reped la cofetărie să comand un tort, puteam să cumpăr la rezeală niște perdele frumoase, să pun și eu niște flori pe masă... Dar aici?

Schiță
de
Fl. Grecea

— Ascultă, Silvia... Știi ce te rog? Ocupă-te tu de ale mîncării, că de restul pregătirilor „la nivelul orașului“, cum zici, mă îngrijesc eu. Crezi că aici la sat nu avem nimic? Cînd o să dai o raită prin comună și ai s-o cunoști mai bine, ai să vezi că te neliniștești degeaba. Acum, iartă-mă dar trebuie să plec, că și așa am întirziat...

Către amurg, se auzi bătăi în ușa. Doi tineri care veniseră să sînt de la centrul de distribuție de radio și că au fost trimiși de tovarășul agronom, cerură voie să instaleze televizorul.

— Sîntet de la vreo cooperativă din oraș care face lucrări și pe la sate?

— Nu, sîntem chiar de aici... Sala-riaiții cooperativei locale...

Mai tîrziu, verificînd „mira“, inginerul zise mîndru:

— Vezi, Silvia, că acum și aici tot ce ne trebuie? Nu m-ai crezut și iată... E unu la zero pentru mine...

— Cu scorul ăsta o să rămii! răspunse ea. Ție îți arde de glume și eu nu știu cum vom ieși în fața musafirilor.

— Las'că o să ieșim foarte bine, chiar la „nivelul orașului!“ zise el și

La coop. Bordușani, aprovizionată de I.C.R. Fetești, lipsesc multe sortimente bărbătești.

Cum de-n raftul din perete
Sînt doar mărfuri pentru fete?
Simplu: cele bărbătești
Sînt rămase la... Fetești.

Gestionarul bufetului din satul Poieni, comuna Schitu Duca-Iași, a înlocuit fețele de masă cu ziare.

Dumnealui își bate capul
Pe clienți a-i mulțumi:
În 2 lei cît costă țapul
Și ziare pot citi!

Magazinul universal din comuna Ciorani-Mizil este complet neîncălzit.

Mărfuri, hăt din depărtare
Sînt aduse la soroc.
Cuie însă, cum se pare,
Nu se-aduc... se fac pe loc!

E. N.

Gestionarul Ion Elisavescu din comuna Oțeșani-Horezu este și un bun artist amator.

După felul cum muncește
Tuturora îi-i model.
Faptu-acesta dovedește
C-are... stofa bună-n el.

NICOLAE MIRON

Croitoria din comuna Săbăoani — Bacău lucrează uneori după modele învechite.

— Eu am vrut să-mi fac un costum dintr-un material mai rezistent, iar ei mi-au propus modelul ăsta...

Desen de T. PALL

Deși are magazine, I.C.R. Fetești, și-a depozitat mărfurile într-o sală a Asociației sportive „Locomotiva“.

— Singurul sport care se mai poate practica aici e alpinismul!

Desen de Nic. Nicolaescu

OASPEȚI DRAGI

Dedicată artiștilor amatori de la U.R.C.C. Vaslui.

Parcă aduși de-un vînt ușor,
Pe undeva se înfiripă
Un zgomot ritmic de motor
Ce crește-n fiecare clipă.

Acum, el a pătruns în sat
Și-i liniștea în cioburi spartă.
Un ciine latră supărat
Și ies copii la orice poartă.
Un microbuz apare-n drum
Și-oprește lingă Sfat, de vale,
Îl recunoșc cu toți acum:
E-al Uniunii Raionale.

În grupuri mari, colectivîști
Vin spre cîmin și-s veseli tare;
— Auzi, nea Gheorghe, vin artiști
De la raion. Avem seșbare.
Și vestea a pornit în zbor:
— Auzi că au și o brigadă
Cu un program plin de umor
Și pregătit ca la estradă!

În sate mici, pierduțe-n munți,
În sate-ntinse, de cîmpie,
Vin oameni tineri ori, cărunți
Cu cîntece și veselie.

Aceiași oameni ce-ngrijesc
Ca marfa-n sat să nu lipsească,
Acum, ca oaspeți se gîtesc
Să dea și hrană... sufletească.

C. STOICHÎTESCU

Prima zi

plecă după „niște treburi“.

Cînd începu să aranjeze masa, Silvia se gîndi:

— Ce frumos ar fi aci, în mijloc, un buchet mare de flori! Ehei, unde-i florăria din colț, unde dădeam fuga și luam cele mai frumoase garoafe?

— Sara bună, se auzi chiar atunci o voce de bărbat. Silvia întoarse brusc capul în ușa, stătea un bătrînel cu căciula în mînă și cu un buchet mare de flori în cealaltă.

— M-a trimis tovarășul agronom cu florile aistea...

— Dar de unde le-a cumpărat?!

— De la sera colectivă. Că avem seră mare, trimetem flori și la oraș. Și la București, la o expoziție am trimis!

— Bine, foarte mulțumesc! răspunse Silvia. Observă însă că bătrînelul nu pleca. Rămînde lingă ușa, ținea capul în pînă și părea frămîntat de ceva. „Na, că am uitat, bolborosea el. Minte bătrînă, ce mai! Aha... Mi-a mai spus tovarășul agronom să vă zic „doi la zero“. Asta-i, că n-o nime-ream!“ adăugă bătrînelul și ieși.

Îndată după plecarea lui, soțul Silviei reveni cu niște perdele de toa-

tă frumoșe cumpărate de la magazinul universal și... cu un tort mare de ciocolată. Silvia fu entuziasmată și de perdele dar și de felul cum era ornamentat tortul.

— Luorăm la „nivelul orașului“, ce, te joci? zise soțul ei. Un singur lucru îți cer acum, Silvia: dă-mi voie să împart eu tortul la masă...

Sosiră și invitații. Silvia îi găsi pe toți simpatici, veseli, comunicativi. Tîrziu, cînd veni rîndul tortei, inginerul agronom se ridică și o împărți în felii egale. Oferi apoi pe farfurioare fiecăruia cîte una. Silvia luă de cîteva ori cu lingurița din prăjitură și observă, deodată, un capăt de hirtie ce ieșea din miezul mustind de sirop.

Îi trecură prin gînd cîteva cuvinte nu prea frumoase la adresa celor de la „laboratorul de cofetărie“ pe care soțul i-l lăudase atîta, fiind totuși mulțumită că acest necaz nu se întimplase vreunui dintre oaspeți. „Ei tortă făcută la sat!... își zise ea și trase binisor hirtiuța ca să nu fie observată de cei din jur. Constată că era un bilețel. Îl despătură și citi: „Treia la zero!“

Mototoli hirtiuța în palmă și căută privirea soțului. O întîlni; el urmărise totul. Și își zîmbiră.